

VEILEDER FOR NÆRINGSDRIVENDE LOGOPEDER

UTARBEIDET 04.09.2022 AV PRIVAT UTVALG, FOR NORSK LOGOPEDLAG

REVIDERT 27.02.2024

Veilederen er utarbeidet for næringsdrivende logopeder som har avtale om direkte oppgjør med Helfo. Styret og Privat utvalg presiserer at det er den enkelte logoped sitt ansvar å til enhver tid være oppdatert på gjeldende lover og regler.

VILKÅR

1. Logopeder kan ha avtale med Helfo om direkte oppgjør: Slik inngår eller endrer logoped og audiopedagog avtale om direkte oppgjør - Helfo - for helseaktører. Lov om Folketrygd gir ikke rett til logopedisk undersøkelse og behandling, men rett til å få dekket utgifter til undersøkelse og behandling når vilkårene i lovverket er oppfylt.
2. I den utstrekning det offentlige gir stønad etter annen lovgivning, gis det ikke stønad etter folketrygdloven § 5-10, jf. folketrygdloven § 5-1 tredje ledd.
3. Lov om Folketrygd dekker utgifter til undersøkelse og behandling når visse vilkår er oppfylt. Vilrårene er knyttet til:
  - *Behandlers kompetanse*
  - *Henvisning fra lege*
  - *At behandling er nødvendig på grunn av sykdom, skade og lyte*
  - *At behandling er av vesentlig betydning for pasientens sykdom og funksjonsevne*
4. Behandlende logoped har ansvar for å kjenne til og vurdere om vilrårene det refereres til er oppfylt, og må gjøre seg godt kjent med gjeldende lovverk, forskrift og rundskriv:
  - *Lov om folketrygd (folketrygdloven) - Lovdata*

- Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos logoped og audiopedagog - Lovdata
  - Rundskriv til folketrygdloven § 5-10 – logoped og audiopedagog - Helsedirektoratet
5. Logopeden vurderer selv om diagnosen faller innunder vilkårene for refusjon. Logopeden må også vurdere om behandlingen gir ønsket og hensiktsmessig effekt, og dokumentere dette fortløpende i journal. Dysleksi og dyskalkuli/spesifikke matematikkvansker faller utenfor trygdens stønadsplikt (Rundskriv om folketrygdloven § 5-10).
  6. Logopeden må dokumentere refusjonskravet, hvilke undersøkelser som er utført og hvilken behandling som er gitt i hvert enkelt tilfelle. Denne journalføringen trenger ikke være elektronisk (EPJ).
  7. Nasjonal faglig retningslinje for kjønnsinkongruens kom i 2020: Kjønnsinkongruens - Helsedirektoratet. Helfo kan gi stønad til behandling hos logoped når vilkårene er oppfylt, se punkt 3: “Stemmetrening med logoped”. Det forutsettes at behandlingen rekvireres av lege. Behandlingen må være av vesentlig betydning for pasientens sykdom og funksjonsevne.
  8. Diagnosen Eilo kan føre til stemmevansker, samt spise- og svelgevansker, selv om diagnosen primært er knyttet til vansker med pust. Dette anses å være et lyte, og behandlingen er av vesentlig betydning for pasientens funksjonsevne, jf. Vilkår etter §1 i folketrygdloven.
  9. Når den næringsdrivende logopeden gir en-til-en-undervisning for elever i skolen må logopeden være klar over hvilket lovverk man jobber etter:
    - Hvis kommunen kjøper tjenester av privatpraktiserende logoped, må logopeden arbeide i tråd med enkeltvedtak og individuell opplæringsplan. Se Veilederen Spesialundervisning, kap. 7.3, punkt 2: *Det er ingen hjemmel i opplæringsloven som åpner for at skolen uten enkeltvedtak kan ta en enkelt elev ut av den ordinære opplæringen for å gi ene-undervisning.*

[Veilederen Spesialundervisning | udir.no](http://udir.no)

- Når den privatpraktiserende logopeden arbeider etter henvisning fra lege, gjelder helse- og omsorgslovgivningen. Se Regelverkstolkinger frå Udir, kap. 4, s. 5, Hjelp fra helse- og omsorgstjenesten når eleven er på skolen: *Skolen bør legge til rette*

for at elever kan motta nødvendig helsehjelp eller andre nødvendige helse- og omsorgstjenester i skoletiden, når det er behov for dette.

Skolens ansvar for elever som har behov for helse- og omsorgstjenester i skoletiden | udir.no

TAKSTER

A. §5-1 Stønad gis kun når det offentlige ikke yter stønad etter annen lovgivning

- i. Folketrygdens stønadsordning anses som **sekundær** til annen lovgivning, og er et **supplement** til det offentlige tilbudet i (fylkes)kommunen.

Hva innebærer dette for logopedier?

1. *Logopedier skal ikke undergrave et offentlig logopedtilbud som følge av sin virksomhet, og bør derfor ha kunnskap om retten til logoped etter andre lovverk. Det er ikke et vilkår for refusjon etter folketrygdloven at en pasient har søkt (fylkes)kommunen før privat behandling iverksettes.*
2. *Logoped skal før behandling starter opp sørge for at alle vilkårene etter Folketrygdloven er oppfylt.*
3. *Hvis en pasient mottar logopedisk hjelp fra (fylkes) kommunen skal det normalt ikke gis stønad etter folketrygdloven.*
4. *Behandling kan startes opp i påvente av, eller til tross for et (fylkes) kommunalt tilbud dersom pasienten:*
  - *Har fått formelt avslag på sin søknad om logopedbehandling*
  - *Må vente uforholdsmessig lenge på et tilbud om behandling*
  - *Mottar et lavterskeltilbud som ikke anses å være tilstrekkelig*
  - *Får opphold i et offentlig tilbud som følge av ferie/sykdom o.l.*

B. Medlemmet må være henvist fra lege

- i. Det er en forutsetning for stønad at lege har henvist og oppgitt diagnose i henhold til ICPC-2 eller ICD-10.

Hva innebærer dette for logoped?

- 1. Datert henvisning fra lege må foreligge **før** behandlingen starter opp. Det er ikke lenger et krav med ny henvisning etter 25 timer.*
- 2. Logoped avgjør selv hvor lenge behandlingen av en pasient skal vare, men må dokumentere behovet og effekten av behandlingen i journal.*
- 3. Kravet om førstegangsuttalelse/henvisning fra spesialist er tatt bort, og det er ikke lenger nødvendig med en forhåndsgodkjenning fra HELFO.*
- 4. Logoped må selv vurdere om vilkårene i Lov om Folketrygd er oppfylt.*
- 5. Det er mulig for to logopeder å jobbe med samme pasient dersom pasientens medisinske tilstand krever kompetanse på flere områder som ikke innehas av én logoped. Behovet og det faglige samarbeidet må kunne dokumenteres. Det er et vilkår for samarbeid at lege har henvist pasienten til begge logopeder.*
- 6. Ved sykdom/ferieavvikling eller lignende kan pasienter med behov for kontinuitet i behandlingen få hjelp hos en vikarierende logoped uten ny legehenvvisning.*

C. Den som gir behandling, må ha avtale om direkte oppgjør

- i.** For å få avtale om direkte oppgjør må logopeden må ha bestått eksamen i masterstudium ved en norsk utdanningsinstitusjon i logopedi, eller ha en godkjent norsk eksamen etter tidligere regelverk (før 2005). Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer vurderer om utdanning fra utlandet kan likestilles med norsk masterutdanning i logopedi eller audiopedagogikk.
- ii.** Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer vurderer om utdanning fra utlandet kan likestilles med norsk masterutdanning i logopedi.

Hva innebærer dette for logoped?

Logoped må sørge for å oppfylle kravene som stilles til utdanning, og dokumentere dette ved inngåelse av avtale om direkte oppgjør.

EKSEMPLER PÅ TAKSTBRUK

- D. Generelle betraktninger knyttet til takstbruk og takstkombinasjoner
- i. Vilkår for bruk av takstene fremgår av den enkelte takst, og av merknad til takstene (i forskriften). Det kan ikke gis stønad utover de fastsatte takstene.
  - ii. Ugyldig takstkombinasjon betyr at takstene ikke kan kombineres i samme behandling/på samme regning. Takstsystemet gir en ramme for hvor lenge den **enkelte** behandlingstimen (ført på samme regning) kan vare.
  - iii. Det kan i noen tilfeller føres flere regninger på samme pasient samme dag, for eksempel hvis det gis en behandling som følges opp av med faglige råd eller veiledning av pårørende eller personell som følger opp pasient.
  - iv. Grunnen til at de tidsbaserte takstene ikke kan kombineres på en og samme regning, er hensynet til kontroll av tidsbruk og takstkontroll.
  - v. Hvis en pasient unntaksvis har behov for mer én individuell behandling på samme dag, må det være et opphold mellom dem, og behovet for to behandlinger må dokumenteres i journal.

Hva betyr dette for logoped?

1. *Antall tillatte repetisjoner av en takst angir kun tidsbegrensningen for taksten ført på **samme** regning, så i prinsippet kan alle takstene repeteres på ny regning, f.eks. veiledning av foresatte etterfulgt av veiledning av lærer.*
2. *Merk at dersom individuell behandling repeteres, så skal det være en pause mellom de to behandlingene. Det er ikke spesifisert hvor lang pausen må være annet enn at*

behandlingen ikke kan følge rett etter hverandre i tid. En 5 min. pause oppfyller derav kravet.

3. *Gruppebehandling regnes som individuell behandling på lik linje med en-til-en behandling med fysisk tilstedeværelse eller over video.*
4. *Undersøkelse er individuell, men pr. definisjon ikke behandling, og det forutsettes derfor at den kan repeteres uten pause.*
5. *Individuelle behandlinger kan dermed kombineres slik:*
  - *Behandling kl.11:30 (A2a+A2b x 6) etterfulgt av behandling kl.14:00 (en time pause mellom behandlingene).*
  - *Gruppe kl.10:00 (A4a+A4b), etterfulgt av gruppe kl.12:00 (halvtimes pause mellom behandlingene).*
  - *Behandling kl.11:00 (A2a) etterfulgt av gruppe kl. 11:45 (en 15. min pause mellom behandlingene).*
6. *Rundskrivet skiller tydelig mellom ugyldige takstkombinasjoner på samme regning, og kombinasjon av takster i separate regninger.*
7. *Logoped kan ikke kombinere ulike takster på **samme** regning, f.eks. behandling og veiledning slått sammen og fakturert som A2a+A7c, men man kan føre ulike takster på separate regninger den samme dagen (eks. fra rundskrivet er behandling etterfulgt av veiledning).*
8. *I eksempelet oppgis ikke pause mellom takstene, så ulike takster på separate regninger kan føres rett etter hverandre i tid.*
9. *Ettersom rundskrivet kun oppgir et eksempel må det forutsettes at logoped også kan kombinere andre takster på separate regninger:*
  - *Gruppe kl. 10:00 ført på egen regning (A3a+A3b) etterfulgt av råd og veiledning til pårørende kl. 11:00 ført på ny regning (A7c x 2).*

- *Møte kl. 08:00 ført på egen regning (A5a+A5b) etterfulgt av individuell behandling kl.09:00 ført på ny regning (A2a+A2b x 3).*
- *Undersøkelse kl.12:00 ført på egen regning (A1a) etterfulgt av råd og veiledning til assistent kl.12:30 ført på ny regning (A7c).*

E. Spesifikke takster: A1a og A1b, undersøkelse

- i. Undersøkelse utløses normalt ved oppstart av en pasientbehandling, og må dokumenteres i journal (hvilke undersøkelser er gjennomført).
- ii. Taksten kan utløses på nytt ved behov, f.eks. for å dokumentere den effekten behandlingen har eller avdekke endring i pasientens behov.
- iii. En undersøkelse utløser først innledende 30 min. takstbruk (A1a), og deretter utløses repeterende takst (A1b) for hvert påbegynte 15 min.
- iv. Tidsbruken som faktureres gjelder **kun** tiden undersøkelsen varer, så for- eller etterarbeid er iberegnet taksten og man kan ikke skrive tidsbruk på dette. Eks.
  - *En times undersøkelse med pasient + 15 min. forarbeid og 15 min. etterarbeid regnes som en time, og må faktureres A1a + A1b x 2.*
- v. Undersøkelse er begrenset oppad til 2 timer (herav A1a + A1b x seks), men kan repeteres på ny regning uten pause (se tidligere merknader).
- vi. Undersøkelse **kan** også kombineres med andre regninger samme dag:
  - *Undersøkelse 2 timer kl.08:00 og veiledning kl.10:00.*
  - *Undersøkelse 1 time kl.10:00 og behandling kl.11:00.*
  - *Undersøkelse 1.5 time kl.12:00 og et IP-møte kl.13:30.*

F. Spesifikke takster: A2a og A2b, behandling

- i. Logoped kan gjennomføre behandlinger i henhold til faktisk tidsbruk, og kan selv velge tiltak innenfor den tidsrammen man har til rådighet.
- ii. En behandling utløser alltid innledende 30 min. takstbruk (takst A2a), deretter utløses repeterende takst (A2b) for hvert påbegynte 15. min.

- iii. Tidsbruken som faktureres gjelder **kun** tiden behandlingen varer, så for- eller etterarbeid er iberegnet taksten og man kan ikke skrive tidsbruk på dette.
  - *En times behandling med pasient + 15 min. forarbeid og 15 min. etterarbeid regnes som en time, og må faktureres A2a + A2b x 2.*
- iv. Hva slags behandling som er gjennomført må dokumenteres i journal.
- v. Vurdering av behov for og opplæring i kommunikasjons hjelpemidler, samt opplæring i alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) regnes som behandling.
- vi. En behandling er begrenset oppad til 2 timer (herav A2a + A2b x seks), men **kan** repeteres etter en pause (varighet på pausen defineres ikke),
  - *Behandling 2 timer kl.10:00 og 1 ny time kl. 12:15.*
  - *Behandling 1 time kl.12:00 og veiledning kl. 13:00.*
  - *Behandling 2 timer kl.11:00 og skolemøte kl.11:00.*
- vii. eller man kan kombinere den med andre takster på ulike regninger:
  - *Behandling 2 timer kl.10:00 og 1 ny time kl. 12:15.*
  - *Behandling 1 time kl.12:00 og veiledning kl. 13:00.*
  - *Behandling 2 timer kl.11:00 og skolemøte kl.11:00.*

G. Spesifikke takster: A3a/A3b og A4a/A4b, behandling i gruppe

- i. Logoped kan gjennomføre behandling i gruppe for inntil 8 pasienter, hvorav denne skal dokumenteres i journal for **hver enkelt** deltaker.
- ii. Gruppebehandling kan vare i 60 (takst A3a) eller 90 (takst A4a) min.
- iii. Gruppetakst (A3a eller A4a) skal faktureres for én pasient i gruppen, og tilleggstaksten for hver og en av pasientene i gruppen (A3b/A4b).
  - i. Tidsbruken som faktureres gjelder **kun** tiden gruppetimen varer, så for- eller etterarbeid er iberegnet taksten og man kan ikke skrive tidsbruk på dette. Eks.
    - *En time gruppe + 15 min. forarbeid og 15 min. etterarbeid regnes som en time og må faktureres som A3a + A3b.*

- iv. Gruppe regnes som individuell behandling for hver enkelt deltaker, og kan derfor **bare** repeteres med en pause mellom behandlingene.
- v. Den kan etterfølges av annen individuell behandling etter en pause, eller kombineres med andre takster på ulike regninger:
  - *Gruppe 1.5 time kl.10:00 og gruppe 1.5 time kl.12:00.*
  - *Gruppe 1 time kl.11:00 og behandling 1 time kl.12:00.*
  - *Gruppe 1 time kl.08:00 og veiledning 30 min kl.09:00.*

H. Spesifikke takster: A5a/A5b, Møtegodtgjørelse

- i. Logoped kan delta i tverrfaglige/flerfaglige samarbeidsmøter med personer som følger opp pasientens behandling eller rehabilitering.
- ii. Tverrfaglig/flerfaglig vil si at andre deltakere i møtet har ulik faglig bakgrunn: lærer, fagarbeider, helsesøster, fysio- og ergoterapeut el.
- iii. Dersom to logopeder samarbeider om behandlingen av en pasient, kan de ikke begge delta i det samme tverrfaglige samarbeidsmøtet.
- iv. Taksten kan heller ikke brukes dersom logopeder samarbeider om behandlingen av en klient på felles kontor/klinikk/forvaltningsnivå.
- v. Logopeder på ulike forvaltningsnivåer kan imidlertid ha møter som gjelder oppfølging av en pasient etter utskriving fra sykehus/rehabilitering.
- vi. Møtetakst kan ikke benyttes om logoped er med på konsultasjonen til en pasient hos en annen fagperson, men kan utløses før og etter.
- vii. Et møte utløser alltid innledende 30 min. takstbruk inkludert reise tid (A5a), deretter utløses takst (A5b) for hvert påbegynte 30. min.
- viii. Taksten har ingen øvre tidsbegrensning, men møtets varighet bør komme frem av møtedokumentasjonen som logoped fører i egen journal.

- ix. Taksten kan repeteres på ny regning, f.eks.om logoped innkalles til møte med en fagperson, og deretter et felles oppsummeringsmøte.
  - *Eks: drøftingsmøte med personell fra kompetansesenter, som Etterfølges av felles oppsummeringsmøte med foresatte, PPT, skole/bhg etc.*
- x. Taksten kan også kombineres med andre takster på ulike regninger:
  - *IP-møte 2 timer kl.10:00 og behandling kl. 12:15.*
  - *Undersøkelse kl.08:00 og drøftingsmøte kl.11:00.*
  - *Behandling kl.11:00 og samarbeidsmøte kl.11:00.*
- I. Spesifikke takster: A6, Telefonsamtale og skriftlig kommunikasjon
  - i. Logoped kan kommunisere med fagpersoner i kommunal helse- og omsorgstjeneste, samt spesialisthelsetjenesten om enkeltpasienter.
  - ii. Taksten kan utløses ved telefonsamtale og skriftlig kommunikasjon, og må dokumenteres av logoped i journal (hvem som er kontaktet).
  - iii. Taksten kan ikke anvendes når logoped kommuniserer muntlig eller skriftlig med pedagogisk personell, men her kan veiledning anvendes.
  - iv. Taksten kan repeteres på ny regning, f.eks.om logopeden først prater med pasientens fastlege, og deretter med nevrolog, ergoterapeut etc.
  - v. Fagpersoner som faller inn under taksten er bl.a.:
    - *Fastlege*
    - *Sykehjemslege*
    - *Sykepleier*
    - *Hjelpepleier*
    - *Fysioterapeut*
    - *Helsesøster*
    - *Ergoterapeut*
    - *Hjemmesykepleier*
    - *Nevrolog*

- ØNH-lege
- Indremedisiner

J. Spesifikke takster: A7a og A7b, Videokonsultasjon

- i. Logoped kan gi behandling på video hvis pasienten nyttiggjør seg av dette, og selv velge tiltak innenfor tidsrammen som er fastsatt.
- ii. Før video kan tas i bruk må en fysisk undersøkelse gjennomføres, med unntak av situasjoner hvor særlige forhold gjør dette vanskelig:
  - Når en medisinsk tilstand hindrer fysisk oppmøte.
  - Når smittevernhensyn taler imot fysisk oppmøte.
- iii. Videobehandling utløser alltid innledende 30 min. takstbruk (A7a), og deretter repeterende takst (A7b) for hvert påbegynt 15. minutt.
- ii. Tidsbruken som faktureres gjelder **kun** tiden videotimen varer, så for- eller etterarbeid er iberegnet taksten og man kan ikke skrive tidsbruk på dette. Eks.
  - En time med pasient på video + 15 min. forarbeid og 15 min. etterarbeid regnes som en time og må faktureres som A7a + A7b x 2.
- iv. Hva slags behandling som gjennomføres må dokumenteres i journal.
- v. En videotime er begrenset oppad til 2 timer (herav A7a + A7b x seks), men **kan** repeteres etter en pause (varigheten på den defineres ikke),
- vi. eller man kan kombinere den med andre takster på ulike regninger:
  - Videotime i 2 timer kl.10:00 og 1 ny time kl. 16:00.
  - Videotime i 1 time kl.12:00 og veiledning kl. 13:00.
  - Videotime i 1 time kl.11:00 og videomøte kl.12:00.

K. Spesifikke takster: A7c, Veiledning via telefon eller video

- i. Logoped kan gi veiledning til pårørende og personell som følger opp enkeltpasient på skole, i barnehage, på sykehjem, i omsorgsbolig etc.

- ii. Pårørende og personell kan i denne sammenhengen forstås som f. eks:
  - *Ektefelle*
  - *Søsken*
  - *Lærer*
  - *Assistent*
  - *Førskolelærer*
  - *Sykehjemslege*
  - *Sykepleier*
  - *Hjelpepleier*
  - *Fysioterapeut*
  - *Helsesøster*
  - *Ergoterapeut*
  - *Hjemmesykepleier*
- iii. Veiledning kan gjøres skriftlig, men dette forutsetter at den utformes spesifikt til den pasienten logopeden gir faglige råd og veiledning om.
- iv. Logoped bør dokumentere veiledning (innhold og tidsbruk) i journal.
- v. Tidsbruken for veiledning begrenses oppad til 1 time (A7c x fire), men kan repeteres eller kombineres med andre takster på **ulike** regninger:
  - *Veiledning i 1 time kl.10:00 og behandling kl. 11:00.*
  - *Veiledning i 30 min kl.12:00 og veiledning kl. 14:00.*
  - *Veiledning i 45 min kl.11:00 og skole-møte kl.12:00.*

L. Spesifikke takster: B10, Hjemmetillegg

- i. Logoped kan gi behandling i pasientens hjem dersom medisinske behov vanskeliggjør oppmøte på kontor eller video-konsultasjon.
- ii. Taksten kan utløses for hver pasient dersom logopeden behandler flere ulike pasienter på samme sykehjem/dagsenter/omsorgsbolig.
- iii. Unntaket er om behandlingen av flere pasienter gjøres på gruppe.

M. Spesifikke takster: B1, Reise med bil, motorsykkel og tog

- i. Logoped kan fakturere et reisetillegg når det av medisinsk grunn er nødvendig med oppmøte i pasientens hjem eller omsorgsbolig.
- ii. Reisetillegget regnes ut pr antall kjørte kilometer, og er likt enten man reiser med offentlig transport eller privat fremkomstmiddel.
- iii. Logoped kan fakturere takst B1 i tillegg til evt. dekning av utgifter til kjøring fra kommune / fylkeskommune eller barnehage / skole.